

שבעת ימים פרק ראשון יומא

סג א מיי פ"ה מהלכות מעשה הקדושת הלכה ו יפ"א מהלכות תמידין הלכה י: סד ב מיי פ"ד מהל' תמידין הלכה ו: ג טו"ר א"ח קמ"ג ומ"ב ו יפ"א מהל' הלכה ו: סח ד מיי פ"ה הלכה ז:

רבינו הגנאל

[אביי אמר אפילו תימא ר"ע דעביד עבודה כוליה לילמא ולפניא מדו עליה וטבילי ובמצא טהורין כלל עבודה. וכן ערשין לו כל שבעת הימים. ומקטיר את הקטורת ומטיב את הנרות אינו והתנן בתמיד (פרק ו') פ"ג] מי שזוכה בדישון ומי שזוכה במנוחה ואחר כך מי שזוכה בקטורת. א"ר יוחנן מאן תנא סדר יומא שמעון איש המצפה דמשנה בתמיד, כלומר תחילת על התנא שורה מסכת תמיד. ורמינו סדר יומא אסדר יומא, ככאן שבנו קטורת ואחר כך נירות. ובפרק שלאחריו שנינו הנירות בפייס השני והקטורת בפייס השלישי, והנה נירות ואחר כך קטורת. ופריק אביי הא מתני דמקדים [קטורת לנרות בהטבת שתי נרות ואידך מתניתין דמקדים הנירות לקטורת להטות (ב') [ה'] נרות. למימרא דבקטרת מפסיק הנרות ומקטיר. והא אביי ומטיב ב' נירות. והא אביי מסדר מטיב, כדלמרא מתוכם סדר עבודת בגמרא דהביאו לו את התמיד וברם התמיד מפסיק להו. אמרי לרבנן בקטרת מפסיק להו, לאבא שאול ברם התמיד מפסיק להו. ואביי אליבא דאבא שאול דתניא לא ייטיב ואחר כך יקטיר אלא יקטיר ויטיב כן ייטיב. פ"י לא ייטיב הכל ואחר כך יקטיר

וְרַמְינְהוּ מי שזוכה בדישון מוכח הפנימי ומי שזוכה במנוחה וכו'. לא הוה צריך לתמוי מי שזוכה בדישון הפנימי אלא מי שזוכה במנוחה וקטורת כי היכי דלא מיימי הכא מי שזוכה לתרום מוצח החילון ומי שזוכה בצבדים דקמני התם אלא נקט חדא דלעיל מיניה דהיינו דישון מוצח הפנימי שנסתת בסמוך להם לאשמועינן דמי שזוכה במנוחה ובקטורת צדצק איירי לדישון מוצח הפנימי אינו אלא צדצק ומתני' דהכא נמי צדצק איירי והכי נמי הוה מלי לאקשווי דמתנני' קמני זריקת דס תמיד ברישא ובזמנ' תמיד (דף ל:): קמני ברישא מי שזוכה בדישון מוצח הפנימי והדר מי שזוכה במנוחה והדר קמני שמיעת התמיד וקבלת דמו וחריקתו והדר העלאת הצבדים לכבש והעלאתן מכבש ומצח ופי משני רבי שמעון איש המצפה היא אז הכל ממורך ומנרות דקמני התם ברישא פריך: **מאן תנא תמיד רבי שמעון איש המצפה היא.** רב הונא קיבל דר"ש איש המצפה ורצנן פליגי בצדק העבודה אצל לא ידע היכי סזירא ליה):

אמר אביי לא קשיא כאן בהטבת שתי נרות בו.

מלל קאלמר אלא אמר אביי מכלל דלא הדר ציה משינויא דשנינן ארומיא דמתניתין אהיא דתמיד וקשיא לן אמאי לא משני נמי הי דמתניתין דהכא צמשי נרות ומתניתין דתמיד צממש נרות וגראה לו דלפילו אי הוי משני הכי אחמי פליגא אמתניתין דמתס זריקת דס התמיד צמר לישון מוצח הפנימי והמנוחה והכא קמני זריקה ברישא להכי צריך לאוקמי כתנאי והא דלא קמני צמתניתין נמי הטבה דמקמי הקטורת י"ל דלא קא חשיב אלא הטבת שתי נרות שהן גמר העבודה והטבת חמש נרות לא היה עושה כה"ג כדלמר בצמור ארורי שאלמא קא מורי:

דהיא לאבא שאול וכו'.

לעיל כי קאלמר מאן תנא יומא רבי שמעון איש המצפה היא הוה מלי למימר מאן תנא תמיד אלא שאול היא דפליג אמתניתין דיומא ומתניתין דיומא כרצנן דפליגי עליה וי"ל דניחא ליה לומר להזכיר שם התנא דמתניתין דהיינו רבי שמעון איש המצפה ועוד משום דאשכחן ליה צדעיא דתנא לאיפלוגי אמתניתין דתמיד דקאלמר רבי שמעון איש המצפה משנה צמתיד:

קול צעורה שנאמר (תהלים נה) צבית אלהים נהלך ברגש: **חדשים.** הדינים שלא הקטירו קטורת מיימיהם יתקבצו כולן לכאן לגורל צבירה אצל לא ישיג דלמר לקמן (דף טו.) מעולם לא שנה צה אדם לפי שהיתה מעשרת שנאמר ישמו קטורה צאפך (דברים ג.) וכתיב צבירה בך ה' חילו. מ"מ שמעינן מינה הטבת הנרות קודמת לקטורת: **כאן בהטבת שתי נרות וכו'.** לקמן בפ' שלישי (דף ג.) אמרין שמפסיק בהטבת הנרות משהטיב חמש פוסק וממתין עד שנעשה עבודה אחרת צמתים וחזר ומטיב שמים ופליגי אלא שאול ורצנן איכא למאן דלמר בקטורת מפסיק להו ואיכא למ"ד צמשיטת התמיד וחריקת דמו מפסיק להו ולקמן (ס:) מפרש טעמא דהפסקה ותנא דידן סזירא ליה בקטורת מפסיק להו הלכך הא דקמני קטרת ברישא בהטבת שתי נרות קאלמר והא דתנן הטבה ברישא בהטבת חמש ראשונות קאלמר: **והא אביי.** לקמן בפ' שלישי (ס.) מסדר בגירסי דסדר מערכה עבודת כל יום ויום: **משמיה דגמרא.** דבר מקובל מכל צני הישיבה שקיבלו מרבותיהם: **לא ייטיב.** שצעתן ואחר כך יקטיר אלא יקטיר בצמלצ' ואח"כ יגמור הטבת שמים. והא ליכא למימר יקטיר תחלה ואח"כ יתחיל להטיב קאלמרי רצנן דהא קי"ל דצעי הפסקה וכל עבודות סדורות זו אחר זו על פי הכתובים לקמן צמילתא דצאי ואי אפשר להקטיר עד לאחר זריקת דס התמיד ואי אחרת קטורת קודמת להטבת הנרות אלא לך עוד עבודה להפסיקן צה: **אלא שאול אומר מטיב.** אף כולם קודם להקטורת והפסקה צדס התמיד:

שיטיב ראשי גצועלין ויוא. כלומר כדי שיטיבילם צהן טזילה שיהא צה להחזי ממנה: (א) **כל מי שזכה כו'.** שלש משניות הן בצדק התמיד סדורות זו אחר זו כסדר (ה) עבודתו מי שזכה לפייס בדישון מוצח הפנימי נוטל את וכו' וכספייס סדר מעשה הדישון נקט צבירה מי שזכה במנוחה נוטל את הטני כו' ומפרש מעשה הטבת נרות וחזר ושנה מי שזכה בקטורת ומפרש הלכותיו אלמא כן סידרן: **מאן הוא.** דשמעינן ליה צברייתא דליירי בהלכות סדר התמיד: **והא איפכא שמעינן ליה.** (ב) דבר פלוגתייהו הוה דשמעינן ליה דפליג אסתמיה דמסכת תמיד ולא מיתוקמי סתמיה דתמיד כוותיה: **דסנן.** צמסכת תמיד צל לו הן הזוכר את הדס לקרן מורחית לפויט של מוצח נותן מתנה ראשונה מורחה לפונה מתנה אחת כמין גאס ויגית ניכרת למורח ולצפון ומשס מקיף והולך וצל לו לקרן מערבית דרומית ונותן מערכה דרומה שהעולה טעונה שמי מתנות שהן ארבע צמשי קרנות זו כנגד אלכסונה של זו כדי שיהא מן הדס צארצב רוחות המוצח כארצב מתנות ולקמיה (טו:): מפרש מאי שנא הני תרתי קרנות: **ומני עלה ר' שמעון איש המצפה משנה צמתיד.** צמתן דס התמיד ממתן דמי כל שאר עולות לתת ממנו מתנה ראשונה אחת שהיא שמים כמו שאלמרנו כמין גאס ויגית וצבניה שמים שהן שמים להפסיקה ולתת מערכה תחילה ואח"כ דרומה כדרך ציאתו שהוא מקיף וצל מן המערב לדרום וכשמגיע לקרן נותן שמי מתנות צפויסוק וטעמא מפרש לקמיה (סס"ב): **מאן סנא סדר יומא.** מאן תנא לקדר תמיד דהן מס' דמיידי בצדק יוס הכפורים דפליג אמשניות דקדר דתמיד רבי שמעון איש המצפה הוה הפייס השני צפירקין דלקמן (סה.)

ראשי גבעולין ויוה אביי תימא ר"ע (ב) דעביד עבודה כוליה יומא ולפניא מדו עליה וטבילי ועביד הערב השמש: ומקטיר את הקטורת ומטיב את הנרות: אלמא קטורת ברישא והדר נרות ורמיניהו (ג) מי שזוכה בדישון מוצח הפנימי ומי שזוכה במנוחה ומי שזוכה בקטורת אמר רב הונא מאן תנא תמיד רבי שמעון איש המצפה הוא והא איפכא שמעינן ליה דתנן (א) בא לו לקרן מזרחית צפונית (ב) נותן מזרחה צפונה מערבית דרומית נותן מערבה דרומה ותני עלה רבי שמעון איש המצפה משנה בתמיד מזרחית צפונית נותן מזרחה צפונה מערבית דרומית נותן מערבה ואחר כך נותן דרומה אלא אמר ר' יוחנן מאן תנא סדר יומא רבי שמעון איש המצפה הוא ורמי סדר יומא אסדר יומא (ג) דתנן בפייס השני מי שוחט מי זורק מי מדרשן מוצח הפנימי ומי מדרשן את המנוחה ומי מעלה אברים לכבש פייס השלישי חדשים לקטורת בואו והפיכו אמר אביי לא קשיא כאן בהטבת שתי נרות כאן בהטבת חמש נרות למימרא דבקטורת מפסיק להו והא (א) אביי צמסדר מערכה משמיה דגמרא בדס(ב) התמיד מפסיק להו אמרי לא קשיא היא לאבא שאול הא לרבנן דתנאי לא ייטיב את הנרות ואח"כ יקטיר אלא יקטיר ואחר כך ייטיב (ג) אבא שאול אומר מטיב ואחר יבבקר בבקר בהיטבו את הנרות והדר יקטירנה ורבנן מאי קאלמר רחמנא בעידן

איירי בצדק ארבע פייסות שהיו שם בכל יום וקמני צאפית קיצין פייס שני היו מפייסין שלש עשרה עבודות: **מי שוחט ומי זורק.** את דמו ומי מדרשן מוצח הפנימי ומי מעלה אברי תמיד לכבש וסודרן אותן עליו ואחר כך מעלן משס למוצח משום צרוצ עס הדרת מלך ומונה והולך שלש עשרה ומתפרדין וחוזרין וגאספין לאחר שעה ומכריזין לפייס שלישי כלומר צאפיה שליטת ולקמן (דף טד:) מפרש למה מתפרדין וחוזרין וגאספין כדי שתהא הרגש צבירה אצל לא ישיג דלמר לקמן (דף טו.) מעולם לא שנה צה אדם לפי שהיתה מעשרת שנאמר ישמו קטורה צאפך (דברים ג.) וכתיב צבירה בך ה' חילו. מ"מ שמעינן מינה הטבת הנרות קודמת לקטורת: **כאן בהטבת שתי נרות וכו'.** לקמן בפ' שלישי (דף ג.) אמרין שמפסיק בהטבת הנרות משהטיב חמש פוסק וממתין עד שנעשה עבודה אחרת צמתים וחזר ומטיב שמים ופליגי אלא שאול ורצנן איכא למאן דלמר בקטורת מפסיק להו ואיכא למ"ד צמשיטת התמיד וחריקת דמו מפסיק להו ולקמן (ס:) מפרש טעמא דהפסקה ותנא דידן סזירא ליה בקטורת מפסיק להו הלכך הא דקמני קטרת ברישא בהטבת שתי נרות קאלמר והא דתנן הטבה ברישא בהטבת חמש ראשונות קאלמר: **והא אביי.** לקמן בפ' שלישי (ס.) מסדר בגירסי דסדר מערכה עבודת כל יום ויום: **משמיה דגמרא.** דבר מקובל מכל צני הישיבה שקיבלו מרבותיהם: **לא ייטיב.** שצעתן ואחר כך יקטיר אלא יקטיר בצמלצ' ואח"כ יגמור הטבת שמים. והא ליכא למימר יקטיר תחלה ואח"כ יתחיל להטיב קאלמרי רצנן דהא קי"ל דצעי הפסקה וכל עבודות סדורות זו אחר זו על פי הכתובים לקמן צמילתא דצאי ואי אפשר להקטיר עד לאחר זריקת דס התמיד ואי אחרת קטורת קודמת להטבת הנרות אלא לך עוד עבודה להפסיקן צה: **אלא שאול אומר מטיב.** אף כולם קודם להקטורת והפסקה צדס התמיד:

מערב
יוסי היא, והיו ודעין דמיייר הני תנאי שהן מציאין צהן מילתא, והיו סבורים שאמרנו צענין אחר ממה שאמרנו, וכשנדעיה הצרימא צבית המדרש הקשה על דברייהם ומירלו אמוראים אחרים איפכא. (אביי אמר) [אמר אביי] לא קשיא כאן בהטבת שתי נרות בו. וא"ת אמאי לא משני אביי הני על קושיא דתמיד מיומא דכחא דתמיד נרות ברישא בהטבת [אמש נרות והן דיומא בהטבת] שתי נרות. ו"ל דבתמיד מוכח שאף הטבת שמי נרות שהיתה צפוף היתה קודם קטורת, דתנן התם צפוף פרק שלישי מי שזכה בדישון מוצח פנימי כו' מי שזכה לו בדישון המטרה נכנס ומלא שמי נרות המורחיים דולקות מדשן את השאר ומניח את אלו מלאין סכנו חזר ומללק כו', ובמר הכי מני סדר התמיד ולא היו צופחין (מנורה) [את הטלח] כו', וכל סדר הולכמו. והדר מני הטלו עולין כו' מי שזכה בדישון המטרה נכנס ומלא שמי נרות מורחיות דולקות מדשן כו' מי שזכה בקטורת כו' אלמלא דהנרות [קודם לקטורת]. ומיהו כיון דידע פלוגתא דכחא שאול ורצנן הוה מלי לטויי הא אלא שאול והא רצנן דקדר יומא כרצנן דכחא שאול, אלא דהך צבא דלקמן צה נרות מיייר, וההיא דתמיד כחא שאול דמאחר קטרת אחר צ' נרות וצדס התמיד מפסיק להו, אלא והיא אביי לא קאי אפירכא דיומא מסדר תמיד, ורב הונא ורבי יוחנן לא ידעו פלוגתא דכחא שאול ורצנן. אי"נ ידעו אלא קשיא להו קושיא לקמן תנא ברישא הטבת שמי נרות כו'.

(א) [לקמן י"ג, ט.] (ב) תמיד ל: [פ"ג מ"ו, א] (ג) ג"ז סס [פ"ד משנה א, ד] לקמן כה. תמיד ל: [פ"ג מ"א, א] (ד) לקמן ג, ו [בפ"א: וצדס, א] (ז) ו"ע ע"ה מוס' עירובין ע"ה. ד"ה מאן תנא, תנא,]

תורה אור השלם

1. והקטיר יקליו אהרן קטרת שמים בבקר בבקר בהדיטבו את הנרות וקטירנה: שמות ל ז

הגהות הב"ח

(א) ג' ונתן מנחה כו' ונתן מערכה וכו': (ב) שם אלא שאול אומר. י"ב פ"ל דף ל"ג: (ג) רש"י ד"ה מי שזכה כ"ל ומינת כל ממקח: (ד) מא"ד מסדר עבודותן מי שזכה לפייס בדישון מוצח הפנימי וצבנן ונטל את הטני וכו' מי שזכה במנוחה נכנס וכו' ומפרש מעשה כ"ל ומי נוטל את הטני ממקח: (ה) שם ד"ה והא איפכא שפעין ל' להנא דאיירי בפלוגתייהו דשמעינן ליה דפליג כ"ל:

מוסף רש"י

ראשי גבעולין. על ארוב ולא צפויסוק קטות (נדח) ט. מי שוחט. את המדר (לקמן כה). חדשים לקטורת. כך היו מכריזין קול צעורה (לקמן כו.) אביי מסדר מערכה. מנה סדר עבודות על כל יום ויום, משמיה דגמרא. דטולה טזיבה דרצנן דפי מדרשא (לקמן ג.)

תוס' ישנים (המשך)

(צנוע) [בנושא] כיון דנוע ואוכל צבניהם לא היה תבוב כיפוס ובנושא היה תבוב ועוד י"ל דכיון דנוע לא היה תבוב צבורה לא היה מוקמינן ליה צנוע אי לא תבוב טוע, והא [ד]לא תבוב ציה כיפוס צבדים לא חס לכתבו, דלמנלא מיתוקס צנושא הכמוצ צבורה, אצל מזה למה תבוב צו כיפוס צבדים צמתס אי מוקמת ליה צנוע, להכי איימר לתבוב צו כיפוס צבדים להוכיח דמשמעני צנושא.

מאן תנא תמיד רבי שמעון ב"ר יהודה שמעינן ליה איפכא. תימא דרב הונא [מלאין] הוה סליק אדעמיה. ואומר ה"ר אלחנן כ"ן דך התלמוד וכן מלני צעירובין צריט' חלון ועט, א] גצי מאן תנא אהלנת ר'